Länsstyrelsen Stockholm

YTTRANDE

Datum
2016-11-14

Beteckning
101-36314-2016

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
103 33 Stockholm

ju.l7@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37)

Regeringskansliets diarienummer
Ju2016/06572/L7

Länsstyrelsen i Stockholms län är inte beredd att tillstyrka promemorians förslag utifrån nuvarande underlag då det finns flera väsentliga frågeställningar och konsekvenser av förslaget som inte är tillräckligt belysta.

Länsstyrelsen instämmer i att det är angeläget att samhällets resurser kommer rätt mottagargrupp till del och att det ur ett barnperspektiv är motiverat att söka instrument för att motverka att vuxna placeras i hem avsedda för barn. Länsstyrelsen ser positivt på att Rättsmedicinalverket och Socialstyrelsen har fått i uppdrag att utreda på vilket sätt medicinska åldersbedömningar skulle kunna göras. Länsstyrelsen kan dock konstatera att lagändringarna enligt promemorian föreslås träda i kraft redan den 1 maj 2017, vilket innebär att dessa utredningar inte kan beaktas innan ikraftträdandet.

Tillförlitligheten av de medicinska metoder som idag används i syfte att bestämma en persons ålder är mycket omtvistade. Om en säker metod inte först kan fastställas ser länsstyrelsen en stor risk för att förslaget i stället kan leda till att barn felaktigt placeras i boenden för vuxna vilket inte är förenligt med principen om barnets bästa såsom den uttrycks i Barnkonventionen (del 1, artikel 3). Enligt länsstyrelsens uppfattning är det ur individens synvinkel betydligt värre att som ensamkommande minderårig felaktigt placeras i ett asylboende för vuxna än att det i viss mån förekommer unga vuxna i hem avsedda för barn. Det framgår inte heller av promemorian hur vanligt förekommande det är att individer som inledningsvis betraktats som barn får sin ålder uppskriven i samband med asylprövningen.

Länsstyrelsen efterlyser ett mer utvecklat resonemang kring hur förslaget förhåller sig till asylprocedurdirektivet (2013/32/EU). I artikel 25.5 anges att medlemsstaterna får använda sig av läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn i samband med prövningen av en ansökan om

Postadress
Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress
Regeringsgatan 66

Telefon
010-223 10 00
Fax
010-223 11 10

E-post/webbplats
stockholm@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

internationellt skydd. Direktivet ger alltså inte ett uttalat stöd för tillfälliga beslut om ålder och medlemsstaterna får endast införa andra förfaranden om de är förmånligare och förenliga med direktivet, jfr artikel 5.

Länsstyrelsen vill vidare framhålla att principen om ”benefit of the doubt” inom asylrätten bara gäller under förutsättning att den enskilde har gjort vad som ankommer på denne för att styrka sin identitet. Om det finns tveksamhet kring åldern och den enskilde inte vill genomgå en medicinsk åldersbedömning kan detta med andra ord utfalla till den enskildes nackdel. Länsstyrelsen vill dock uppmärksamma att individens skäl till att avstå den medicinska undersökningen kan grunda sig på exempelvis övergrepp eller, om den sökande är flicka, av kulturella/religiösa skäl.

Att besluten ska gälla omedelbart innebär att de blir omedelbart verkställbara. Detta medför en problematik för såväl den enskilde som för den rent praktiska administrationen när det gäller god man, boende m.m. Av promemorian framgår att en sökande som påstår sig vara minderårig ska tas emot som ett barn till dess att ett tillfälligt beslut av motsatt innebörd har fattats, förutsatt att det inte är uppenbart att det rör sig om en vuxen. I promemorian förklaras däremot inte hur den sökande ska placeras under överklagandetiden, vad som händer med individen om beslutet inhiberas o.s.v. Det är viktigt att de som söker asyl i Sverige blir bemötta på ett värdigt och rättsäkert sätt.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Magdalena Bosson. I den slutliga handläggningen har även deltagit förvaltningsdirektör Åsa Ryding, tillväxtdirektör Karina Uddén samt jurist Frida Jakobsson, föredragande.

Magdalena Bosson

Frida Jakobsson